

► Nieuwsflits

Een gaatje in een tand of kies vullen hoeft niet altijd met de boor. Dat vindt tandarts Jo Frencken, die zijn collega-tandartsen 'verslaafd aan de boor' noemt. In NRC Handelsblad en op verschillende nieuwszenders pleitte hij de afgelopen maand voor een alternatieve methode voor het vullen met handinstrumenten, atraumatic restorative treatment (ART). De methode komt neer op het met een miniscul lepelje verwijderen van het zachte weefsel uit het gaatje, om vervolgens met een beitelje aangetast glazuur langs de randen te verwijderen. Het plaatsen van het vulmateriaal, na schoonmaken, gebeurt door de vulling er met een vinger in te drukken. Ondanks de kritische houding van collega's, ziet Frencken vooral mogelijkheden. "Het zou bijvoorbeeld ook een oplossing zijn voor mondzorg bij ouderen aan huis."

WWW.NRC.NL, 30-04-2017

Een Amerikaanse student heeft zijn tanden recht weten te zetten door zelf een plastic beugel te maken. Amos Dudley wilde geen duizenden dollars betalen voor een behandeling bij de orthodontist en besloot daarom zijn eigen beugel te ontwerpen met de geavanceerde 3D-printer op zijn universiteit, de New Jersey Institute of Technology. Hij verdiepte zich in de orthodontie en maakte meerdere bitjes van plastic, die hij vier maanden dagelijks droeg. Het kostte hem 60 dollar en flink wat uurtjes vrije tijd, maar uiteindelijk slaagde Dudley erin een perfecte glimlach te creëren.

WWW.BUSINESSINSIDER.NL, 08-05-2017

De meeste mensen op leeftijd kiezen voor hobby's als tuinieren of televisiekijken. Zo niet dr. Charles Eugster, een Britse oud-tandarts die vorig jaar nog het wereldrecord op de 200 meter sprint verbrak in de leeftijdscategorie 95 jaar en ouder. Eugster overleed afgelopen maand op 97-jarige leeftijd, als gevolg van hartfalen. Hij werd geboren in Londen en behaalde zijn tandartsdiploma kort na de Eerste Wereldoorlog. De tandarts die bekend stond als 'de meest fitte bejaarde pensionado ter wereld' gaf begin dit jaar nog zijn eerste boek uit, getiteld 'Age is just a number'.

WWW.DENTAL-TRIBUNE.COM, 27-04-2017

Werkloos, geen geld en een slecht gebit? Dan kan het lonen om te verhuizen naar Zaanstad. Inwoners van de Noord-Hollandse gemeente die weinig te besteden hebben, kunnen sinds kort namelijk voor voorzieningen aankloppen bij de gemeente. Naast nieuwe tanden om sollicitatiekansen te verhogen, kan bijvoorbeeld ook worden gekozen voor een fiets om naar het werk te gaan. Een proef met zorg op maat, zonder veel regeltjes en voorschriften, beviel vorig jaar zo goed dat Zaanstad besloten heeft het project om te zetten in algemeen beleid.

WWW.NOS.NL, 26-04-2017

Tandartsverhalen

Geen patiënt is hetzelfde, in het bijzonder voor wie overwegend angstige en complexe patiënten in de stoel krijgt. **Em. prof. dr. M.A.J. (Michiel) Eijkman** bundelde de meest bijzondere verhalen uit zijn lange loopbaan in *Tanden en misverstanden – bizarre verhalen uit een tandartskamer*. In Dental Tribune kunt u enkele van de verhalen lezen. In deze aflevering bespreekt Eijkman een wel heel bijzondere casus: een patiënt die beweert dat er een radio in zijn mond is aangebracht, verstopt in een kroon. Zou de patiënt gelijk kunnen hebben...?

10

Radio in de mond

De patiënt heeft altijd gelijk, werd mij vroeger geleerd. Tot het tegendeel wordt bewezen en dat valt vaak niet mee. Deze uitspraak bleek eens temeer toen ik tijdens een college aan zesdejaars studenten de volgende casus besprak. In een zaak voor het Medisch Tuchtcollege, eind jaren negentig van de vorige eeuw, werd een klacht van een patiënt besproken die een tandarts had aangeklaagd. Uit de gepresenteerde feiten in de zitting bleek dat de bewuste tandarts een kroon in de mond van de klager had geplaatst. De klager was van mening dat de tandarts daarbij ook een zender in de kies had aangebracht en had de tandarts verzocht deze de dag na de behandeling te verwijderen. De tandarts probeerde zijn patiënt te overtuigen dat er geen sprake van was dat hij een zender in de betreffende kies had geplaatst. Hij adviseerde de man om een tweede mening bij zijn vorige tandarts aan te vragen, maar deze bleek daartoe niet bereid.

Tijdens de zitting werd duidelijk dat de aangeklaagde tandarts zijn patiënt niet meer had behandeld. Verder bleek dat de man de tandarts lastigviel met hinderlijke en agressieve bezoeken aan de praktijk en zelfs dreigbrieven had geschreven. Op verzoek van de tuchtrechter toonde de tandarts de patiëntenkaart en de röntgenfoto's van zijn patiënt. De man stelde dat hij tevergeefs vijf tandartsen had verzocht het zendertje te verwijderen. Elk van hen had dat verzoek geweigerd omdat, zo bleek uit het verslag van de tuchtaak, "er geen enkele objectief verifieerbare aanwijzing was dat de tandarts een zendertje in zijn gebit zou hebben geplaatst." De klacht van de man werd afgewezen. Daarmee was de zaak niet afgelopen, want de man ging in beroep bij het Centraal Medisch Tuchtcollege. In het jaar dat de procedure liep, zond de man zeventien brieven naar het CMT. Bovendien bleek de kies waarop de nieuwe kroon was geplaatst en waarin volgens de klager een zendertje was ingebouwd, inmiddels te zijn getrokken. Uit een verslag van een tandheelkundig onderzoek, verricht door tandartsen werkzaam bij de Stichting Bijzondere Tandheelkunde in Amsterdam, bleek dat de geëxtraheerde kies daarna in het bijzijn van de klager was doorgezaagd. De tandartsen constateerden dat in de betreffende kies geen zendertje zichtbaar was. De klager kreeg de resten van de kies, alsmede de kroon, mee en liet ondanks navraag van de SBT-tandartsen niets meer van zich horen. Het CMT be-

vestigde de uitspraak van het Medisch Tuchtcollege en de klacht werd opnieuw afgewezen.

De discussie met de studenten tijdens het college was verrassend. Een van hen bleek vóór zijn tandheelkundeopleiding een opleiding in de elektrotechniek te hebben gevolgd. Hij merkte op dat voor hem niet duidelijk was wat de patiënt precies met een zender in zijn mond had bedoeld. Immers: "Als een nieuwe metalen vulling in de mond wordt aangebracht die grenst aan bijvoorbeeld een gouden kroon, voelen sommige mensen in het begin dikwijls een soort trilling. Hetzelfde is het geval als je op een zilverpapiertje kauwt en je hebt metalen vullingen in je mond. Dan voel je soms ook die trillingen. Ik vraag mij af of de man uit de Tuchtaak misschien het optreden van dergelijke trillingen als zender bedoelt?"

Of gaat het hier om een zender zoals bij de radio het geval is? Hooft zo iemand muziek of stemmen in zijn mond?"

Er ontstond lichte beroering in de collegezaal, maar de student was nog niet uitgesproken. "Overigens, het is bekend dat er maar weinig nodig is om radiosignalen te ontvangen. Dat gebeurt bijvoorbeeld als een condensator en een spoel bij elkaar worden gebracht. Onder bepaalde omstandigheden kunnen die functies ook door willekeurige combinaties van metalen worden overgenomen. Je hebt dan wel een kristal nodig om geluid te horen. Maar dat zou ook kunnen optreden tussen verschillende metalen met een andere stof daartussen. Als er in de buurt een krachtige radiozender staat, zouden volgens mij mensen wel degelijk muziek of stemmen via hun mond kunnen horen."

In de collegezaal zwegen we verbluft. Zou die patiënt toch gelijk hebben? De discussie werd daarna steeds geanimeerder gevoerd. Een studente merkte op dat er psychiatrische patiënten zijn die soms stemmen of zenders in hun hoofd horen. Zou dat ook hier het geval kunnen zijn geweest? Weer een andere student vertelde dat er mensen zijn met gehoorstoornissen die stemmen in hun hoofd horen. Maar die stemmen hoeven natuurlijk geen radiosignalen te zijn. We kwamen er niet uit.

De vraag kwam steeds weer op of de beklagde tandarts, de andere tandartsen en de Tuchtcolleges de klager wel voldoende serieus hadden genomen.

De kwestie heeft mij aan het denken gezet. Bij navraag bleek dat er via zoekmachines op het internet, zij het sporadisch, vooral Amerikaanse aanwijzingen zijn dat er wel degelijk mensen zijn die op

die manier radiob berichten in hun hoofd kunnen horen. Of de vullingen in hun mond daarbij een rol spelen is niet bekend. Het meest genoemde voorbeeld is van Lucille Ball, een Amerikaanse actrice die voor en na de Tweede Wereldoorlog wereldberoemd was. Zij claimde dat zij in 1942 in de buurt van een radiozender kwam, waarvan zij de uitzendingen via haar mond kon horen. Daarnaast beweerde ze morsesignalen op te vangen die afkomstig bleken te zijn van een geheime zender die door een Japanse spion werd gebruikt.

Er zijn ook andere, meer recente meldingen op dit gebied. Zo deed het Regionaal Tuchtcollege voor de Gezondheidszorg te Zwolle in 2014 een uitspraak in een zaak waarbij een vrouw een tandarts het volgende verweet. De tandarts had haar tijdens de behandeling op 22 augustus 2013

niet verder kon onderbouwen of toelichten, werd haar klacht ongrond verklaard.

Toch word je nieuwsgierig wat de vrouw ertoe bewoog een klacht in te dienen. Zou zij ook stemmen hebben gehoord? Wat waren de incidenten in het verkeer? Bijna-ongelukken? Vragen die helaas niet kunnen worden beantwoord.

Ik heb vaak teruggedacht aan het college. De student die de opmerking maakte over de psychiatrische patiënten zou gelijk kunnen hebben. Want uit de psychiatrie is bekend dat er patiënten zijn met een schizofrene stoornis die stemmen in hun hoofd horen. Nare stemmen, die beledigen of uitdagen. Ongewenste bezoekers in het hoofd. Maar er bestaan ook helpende of adviserende stemmen die zelfs gezonde mensen af en toe horen. Neuropsychologen en andere universitaire onderzoekers doen onderzoek op dit gebied. Waar komen die stemmen vandaan, vragen zij zich af, en wat is de bedoeling ervan? Of het hier ook gaat om stemmen die via radio-uitzendingen in het hoofd komen is mij onbekend. Misschien zouden deze kwesties in de toekomst meer aandacht verdienen. Want je kunt toch niet geheel uitsluiten dat in sommige gevallen dergelijke patiënten gelijk hebben.

De verhalenbundel *Tanden en misverstanden – bizarre verhalen uit een tandartskamer* is te bestellen bij uw (online) boekhandel. Prijs € 19,95, ISBN 978 90 8240 9468. ■

Was de klager wel voldoende serieus genomen?

een biochip met gps-volgsysteem laten inslikken. Hierdoor had zij klachten ondervonden en er hadden zich incidenten in het verkeer voorgedaan die de vrouw toeschreef aan de ingeslikte chip. Haar tandarts ontkende en verklaarde dat zij alleen een mondonderzoek met spiegel en sonde had uitgevoerd en dat zich daarbij geen bijzonderheden hadden voorgedaan. Een en ander was op de patiëntenkaart vastgelegd. Omdat de klaagster haar relaas

Kwaliteits reparatie en revisie van:

Hoekstukken, Scalers en Micromotoren tegen aannemelijke prijzen.

BEL OF MAIL ONS!

Dental Equipment Per Direct
Tel. +31 (0)455248235 - info@depd.eu
www.depdeu